

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a sportról mint az önkéntesség révén megvalósuló társadalmi befogadás színteréről

(2017/C 189/09)

AZ EU TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

EMLÉKEZTETVE ARRA, HOGY:

1. Európában a sport a legerterjedtebb önkéntes társas tevékenység. Sokak érdeklődésére tart számít, és fontos szerepet bír a különböző háttérrel rendelkező emberek közötti kapcsolatteremtésben.
2. A társadalmi kohézió és befogadókészség megőrzése kihívást jelent az európai társadalmak számára. A sport területén végzett önkéntes tevékenység mint a társadalmi részvétel egy formája, előmozdíthatja a társadalmi integrációt, hozzájárul az aktív polgári szerepvállaláshoz, és eszközként szolgálhat a társadalmi kirekesztés problémájának kezelésére ⁽¹⁾.
3. A sport világában vállalt önkéntesség révén erősödhet a társadalom kiszolgáltatott tagjaiban a társadalomhoz tartozás érzése, ez pedig hozzájárulhat az aktív polgári szerepvállalás erősödéséhez. A Tanács e következtetéseiben elismeri az európai társadalom sokféleségét, és megkísérel megoldásokat találni a marginalizálódás kockázatának kitett csoportok, nevezetesen a migránsok és a menekültek ⁽²⁾, az időskorúak, a fogyatékossgal élők és a kiszolgáltatott fiatalok ⁽³⁾ számára.

MEGÁLLAPÍTVA, HOGY:

4. Az EU számos tagállama – annak ellenére, hogy a gazdasági és pénzügyi válságból való kilábalás lassú folyamat – nem hagyott fel a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemmel ⁽⁴⁾. A társadalmi befogadás megvalósulásához arra van szükség, hogy a társadalmon belül minden csoport egyenlő bánásmódban részesüljön, és különleges hangsúlyt kapjon a társadalmi részvétel.
5. A harmadik országbeli konfliktusok, válságok és egyéb instabil helyzetek következtében 2010 óta minden eddiginél több migráns és menekült ⁽⁵⁾ érkezett Európába, menekült- és migrációs válságot okozva Európában: az uniós tagállamok küszködtek a beáramló tömeg kezelésével.
6. A Tanács, a Bizottság és az Európai Parlament az EU 2017. évi jogalkotási prioritásairól szóló együttes nyilatkozatában az EU előtt álló legsürgősebb kihívások kezelését tűzi ki célul. Az együttes nyilatkozat hat olyan konkrét területet jelöl meg, amelyet kiemelten kell kezelni. Ezek közé tartozik az EU szociális dimenziójának erősítése, valamint az EU migrációs politikájának megreformálása és továbbfejlesztése is. ⁽⁶⁾
7. A sport területén végzett önkéntes tevékenységben az emberek nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi szinten is bevonhatók és aktív polgári szerepvállalásra bátoríthatók, az önkéntességet szociálpolitikai eszközként használva pedig komoly eredmények érhetők el számos más területen is. A sport területén végzett önkéntes tevékenység eszközként használható az egyre növekvő létszámú migráns lakosság integrálásához, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemhez, a generációk közötti szolidaritás fokozásához, valamint hozzájárulhat a nemek közötti egyenlőség előmozdításához. Emellett szerves részét képezi a társadalmi kohézió megteremtésének és a befogadó közösségek kialakításának. E tekintetben rendkívül fontos szerepet töltenek be a helyi hatóságok, együttműködésben a sportklubokkal, -egyesületekkel és más, a sportot munkamódszerként felhasználó szervezetekkel.

⁽¹⁾ Társadalmi kirekesztés alatt az a folyamat értendő, amelynek következtében egyesek a társadalom peremére sodródnak, aminek következtében korlátozottan férnek hozzá az erőforrásokhoz és a lehetőségekhez, nehezebben vesznek részt a hétköznapi társasági és kulturális életben és úgy érzik, hogy marginalizálttá, tehetetlenné és hátrányos megkülönböztetés áldozataivá váltak.

⁽²⁾ Ez a dokumentum az Európai Unió területén jogszertően tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetésekkel összhangban a migránsok és a menekültek integrációjára utal. (15312/16).

⁽³⁾ Olyan társadalmi csoportok, amelyek a lakosság egészéhez viszonyítottan nagyobb mértékben ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának. Az etnikai kisebbségekhez tartozók, a migránsok, a fogyatékossgal élők, a hajléktalanok, a kémiai szerfüggőséggel küzdők, az elszigetelten élő időskorúak és a fiatalok mind gyakran szembesülnek olyan nehézségekkel – például az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség vagy az alulfoglalkoztatottság következtében –, amelyek a társadalmi kirekesztettség fokozódásához vezethetnek.

⁽⁴⁾ Social Policy Reforms in the EU: A Cross-national Comparison. (Szociálpolitikai reformok az EU-ban: Nemzetközi összehasonlítás.) Social Inclusion Monitor Europe (SIM) – Reform Barometer. Jan Arpe, Simona Milio, Andrej Stuchlik (Szerk.).

⁽⁵⁾ Fehér könyv Európa jövőjéről – A 27 tagú EU útja 2025-ig: gondolatok és forgatókönyvek, 4. o. "A menekültügyi válság – amelynek során 2015-ben 1,2 millióan érkeztek Európába – a második világháború óta nem tapasztalt méreteket öltött." (lásd még a 3. lábjegyzetet).

⁽⁶⁾ Lásd: Együttes nyilatkozat a 2017. évi éves intézményközi programról – Az együttes nyilatkozat jóváhagyása, 15375/16.

8. Az európai társadalom, gazdaság, kultúra és mindennapi élet fontos és egyre növekvő szeletét képviselik az időskorúak. E csoporton belül vannak olyanok, akiknek az esetében az alacsony jövedelem, a rossz egészségi állapot, a magas életkor és/vagy a nemi alapú megkülönböztetés, a csökkent fizikai vagy szellemi képességek, a munkanélküliség, az elszigeteltség, a bántalmazás és a szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés mind-mind növelheti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés⁽⁷⁾ kockázatát. A sport területén végzett önkéntes tevékenység segíthet kiragadni az érintetteket elszigeteltségükből, és adott esetben tapasztalataik megosztására ösztönözheti őket, elősegítve ezzel a generációk közötti párbeszédet.
9. A sport területén vállalt önkéntesség azon kívül, hogy alkalmat kínál egy sor különböző készség és kompetencia fejlesztésére, olyan nem formális és informális tanulási környezetet is jelent a fiatalok számára, amelyben a sport révén kialakuló értékekre épülő pozitív szociális attitűdöket is elsajátíthatnak.⁽⁸⁾ A sport területén végzett önkéntes tevékenység biztonsági hálóként is szolgálhat az oktatásból vagy a foglalkoztatásból kimaradó és a társadalom peremére sodródó fiatalok számára⁽⁹⁾.
10. Egyenlő esélyek biztosításával a fogyatékossgal élők számára is megnyitható a sport területén végzett önkéntes tevékenységekben való egyenrangú részvétel lehetősége.⁽¹⁰⁾ Minden fogyatékossgal élő személynek biztosítani kell azt a jogot, hogy korlátozás nélkül részt vehessen a sporttevékenységekben, és akár önkéntes munkát is végezhesen.⁽¹¹⁾

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY:

11. Az Eurobarométer 2014. évi felmérése szerint az uniós polgárok 7 %-a nyilatkozott úgy, hogy részt vesz valamilyen sporttevékenységet támogató önkéntes munkában⁽¹²⁾. A felmérés szerint a válaszadók egyharmada tölt havonta több mint 6 órát önkéntes munkával, 8 százalékuk pedig 21 órát vagy még többet.
12. Az önkéntesség kulcsfontosságú az emberek közösségi életbe való bevonása szempontjából, mivel erősíti aktív polgári szerepüket, javítja foglalkoztathatóságukat, valamint erősíti a társadalmi értékeket és a kultúrák közti párbeszédet. A sport területén vállalt önkéntes tevékenységeknek különböző formái lehetnek, és végezhető alkalmi jelleggel (ilyen lehet egy helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi sportesemény előkészítése) vagy rendszeresebben, akár napi gyakorisággal is (például: különféle sportszervezetek vagy sportegyesületek keretében vállalt tevékenységek)⁽¹³⁾.
13. A társadalmi befogadás és a sport világában vállalt önkéntesség területére vonatkozó szakpolitikákhoz továbbra sem áll rendelkezésre elegendő tényadat. Mindaddig nem készült olyan szisztematikus, nemzetközi összehasonlításra alapuló tanulmány, amely az olyan sportegyesületek, -szövetségek, -klubok és egyéb szervezetek politikai feltételrendszerére, gazdasági és társadalmi hatásaira és strukturális jellegzetességeire összpontosít, amelyek elősegítik a társadalmi befogadást és a sport területén vállalt önkéntességet.⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾
14. Az Európai Szolidaritási Testület egyik célja az, hogy – önkéntes tevékenységek, foglalkoztatás, szakmai gyakorlat, illetve tanulószerveződéses gyakorlati képzés keretében – több fiatal számára tegye lehetővé a szolidaritási tevékenységek széles körében való részvételt, és így elősegítse az Európa-szerte tapasztalható kihívások kezelését. Mindez segítséget jelenthet fiatalok számára azoknak a kompetenciáknak az elsajátításában, amelyekre mind a munkaerőpiacon, mind az aktív polgári szerepvállaláshoz szükségük lesz majd. Ezzel pedig elő lehetne segíteni a társadalmi befogadást és az európai értékek előmozdítását⁽¹⁶⁾.

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

15. Vizsgálják meg, hogyan válhat a sport területén vállalt önkéntesség a társadalmi befogadás színterévé, és támogassák e szerepét. Ennek egyik lehetséges módja annak támogatása és bátorítása, hogy a helyi és a regionális hatóságok a sportklubokkal és -szervezetekkel – köztük a nem kormányzati szervezetekkel – együttműködésben munkamódszerként támaszkodjanak a sportra abból a célból, hogy hozzáférést biztosítsanak a társadalmi kirekesztettségben

⁽⁷⁾ Active Senior Citizens for Europe – A Guide to the EU (Aktív időskorúak Európáért – Útmutató az EU-hoz) (2012), AGE Platform Europe.

⁽⁸⁾ HL C 372., 2011.12.20., 24. o.

⁽⁹⁾ Promoting Inclusion and Fundamental Values through Formal and Non-Formal Learning: EU Level measures to implement the Paris Declaration. (A befogadás és az alapvető értékek erősítése a formális és a nem formális tanulás révén: a párizsi nyilatkozat végrehajtását célzó uniós szintű intézkedések.)

⁽¹⁰⁾ HL C 326., 2010.12.3., 5. o.

⁽¹¹⁾ COM(2010) 636 végleges: Európai fogyatékossgügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt.

⁽¹²⁾ Sport és testmozgás (Az Eurobarométer 412. sz. tematikus felmérése, 2014)

⁽¹³⁾ Expert Group on Human Resources Development and Sport (A sport területén történő humánerőforrás-fejlesztéssel foglalkozó szakértői csoport): Recommendations to encourage volunteering in sport, best practices on legal and fiscal mechanisms. (Ajánlások a sport területén vállalt önkéntesség előmozdításáról, valamint a jogi és költségvetési mechanizmusokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokról.)

⁽¹⁴⁾ „A társadalmi befogadás és a sportklubokban vállalt önkéntesség kapcsolata Európában” c. projekt (Social Inclusion and volunteering in sports clubs in Europe, SIVSCE), az uniós Erasmus+ program támogatásával (2015–2017).

⁽¹⁵⁾ European Sport Inclusion Network (ESPIN) - Promoting EQUAL Opportunities of Migrants and Minorities through Volunteering in Sport (Európai hálózat a sport révén történő befogadásért – migránsok és kisebbségek esélyegyenlőségének előmozdítása a sport világában vállalt önkéntesség révén).

⁽¹⁶⁾ Lásd az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkét.

élők számára is. Ezáltal elő lehetne mozdítani az olyan innovatív megoldásokat, illetve ki lehetne dolgozni olyan innovatív módszereket, amelyekkel elősegíthető a kisebbségek és a kiszolgáltatott csoportok – köztük az elszigetelten élő időskorúak, a kiszolgáltatott fiatalok, a fogyatékosokkal élő, a migránsok és a menekültek – társadalmi befogadása; ehhez eszközként szolgálhat a sport területén való önkéntesség bátorítása, aminek révén az említett kisebbséghez tartozó személyek új készségekre tehetnek szert, illetve a sport az életmódjuk részévé válhat.

16. Segítsék elő a sport területén való önkéntességet a társadalom minden szegmensében, így a migránsok, az időskorúak, a fogyatékosokkal élő és a kiszolgáltatott fiatalok körében is.
17. Fejlesszék és támogassák a sportban vállalt önkéntességet mint értékes nevelési koncepciót, amely, mint ilyen, érvényesítendő az informális és a nem formális tanulás minden szintjén, és e célból vonják be az ifjúsági és a sportszervezeteket, valamint a civil társadalomhoz tartozó más érdekelteket is, és erősítsék köztük az együttműködést. Ez jelentheti olyan oktatási programok kidolgozását is a sportszervezetekkel együttműködésben, amelyek hangsúlyt helyeznek a sport fizikai és szellemi jólét szempontjából gyakorolt kedvező hatásaira és az önkéntesek szerepének fontosságára a sportban.
18. A sportmozgalommal közösen szervezett jelentősebb sportesemények szervezésével támogassák az önkéntességet. A jelentősebb sportesemények egyszerű lehetőséget kínálnak az önkéntesek kiképzéséhez és a szükséges kompetenciák megszerzéséhez szükséges feltételek kialakítására.

FELKÉRIK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY:

19. Támogassaa sport területén való önkéntességgel kapcsolatos bevált gyakorlatoknak és ismereteknek az összes uniós tagállam közötti megosztását, figyelemmel a sport világában vállalt önkéntességnek a társadalmi befogadáshoz való hozzájárulására és ez irányú hatására.
20. Vizsgálja meg az olyan transznacionális kezdeményezések támogatásának lehetőségét (pl. a bevált gyakorlatok megosztása, tanulmányok, hálózatok, projektek), amelyek fókuszpontjában a társadalmi befogadással kapcsolatos, uniós finanszírozási programok – különösen az Erasmus+ és az Európai Szociális Alap – keretében zajló nemzeti és nemzetközi stratégiai intézkedések végrehajtása áll, és amelyekben hangsúlyt kap a sport világában vállalt önkéntesség.

FELKÉRIK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT ÉS A TAGÁLLAMOKAT, HOGY HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL:

21. Vegyék figyelembe, hogy az Európai Sporthét olyan kezdeményezés, amely előmozdítja a sport világában vállalt önkéntességet, és a társadalom minden szférájában aktív részvételre készíti az embereket. Az elmaradott területeken szervezett tevékenységek és az önkéntesek e területekről való bevonása a sportba olyan eszközzé válhat, amellyel a társadalom minden szegmense elérhető.
22. Mozdítsák elő a sportban vállalt önkéntes tevékenység során – nem formális és informális tanulással – szerzett ismeretek elismerését és érvényesítését, különösen az erre szolgáló uniós eszközök és iránymutatások⁽¹⁷⁾ felhasználásával, hiszen ezek célja az érvényesítés megkönnyítése, valamint az összehasonlíthatóság és az átláthatóság javítása, illetve a tanulás során elért eredmények hatékonyabb elismerése. A cél annak vizsgálata, hogy miként lehetne megerősíteni az önkéntesek státuszát úgy, hogy biztosítva legyen az általuk megszerzett kompetenciák elismerése.
23. Mozdítsák elő a strukturális és beruházási alapok, valamint a Kohéziós Alap felhasználását a sportklubok olyan infrastrukturális és egyéb programjainak a finanszírozására, amelyek javítják a helyi szociális körülményeket, különösen az olyan területeken, ahol nagy arányban élnek a marginalizálódás kockázatának kitett csoportok.
24. Népszerűsítsék az Európai Szolidaritási Testület által képviselt koncepciót a sportszervezetek körében, és bátorítsák őket a kezdeményezésben való részvételre, hogy a sport világában aktív szerepet vállaló fiatalok számára elérhetőbb legyen a program.

FELKÉRIK A SPORTMOZGALMAT AZ ALÁBBIK MÉRLEGELÉSÉRE:

25. A migránsok és a menekültek, az időskorúak, a fogyatékosokkal élő és a kiszolgáltatott fiatalok különböző szabadidősportokban való önkéntes szerepvállalásának bátorítása céljából kis és nagy sportesemények szervezése és ezáltal az ilyen sporttevékenységek keretében való önkéntesség megkönnyítése, ezeknek a személyeknek az önrendelkezési képességét támogatandó.
26. Együttműködés kialakítása a sportszervezetekkel, ifjúsági szervezetekkel és más nem kormányzati szervezetekkel arra vonatkozóan, hogy miként lehet elősegíteni az önkéntességet, bevonni és megtartani az önkénteseket, és ezáltal maximalizálni a sportban való önkéntesmunka-lehetőségeket, például jelentősebb sportesemények keretében.

⁽¹⁷⁾ A Tanács 2012. december 20-i ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről (HL C 398., 2012.12.22., 1. o.).

27. Tanulási és képzési lehetőségek teremtése a sportszervezetek önkéntes személyzetének készségfejlesztése céljából, mely kiterjedne a migráns, menekült, időskorú, fogyatékossgal élő, kiszolgáltatott fiatalok vagy egyéb kisebbséghez tartozó önkéntesekre is, figyelmet fordítva egyúttal az önkéntesek különböző csoportjainak toborzásáért és vezetéséért felelős személyzet kapacitásainak bővítésére is.
 28. Az esélyegyenlőség előmozdítása és ennek keretében egyenlő bánásmód biztosítása a sportklubokban a marginalizálódás kockázatának kitett más csoportok számára a tagság, illetve az önkéntesként történő részvétel tekintetében.
 29. Az időskorúak sportklub-tevékenységekbe való bevonásának, illetve beilleszkedésének elősegítése, és értékes élet tapasztalataik hasznosítása a sporttal foglalkozó struktúrák minden szintjén.
-

MELLÉKLET

A sport világában vállalt önkéntességgel mint a társadalmi befogadás eszközével az alábbi dokumentumok foglalkoznak kiemelten:

1. Az Európa 2020 stratégia, illetve annak hét kiemelt kezdeményezése közül az egyik kifejezetten hangsúlyozza, hogy olyan növekedésre és munkahelyteremtésre van szükség, amely hozzásegíti a szegénységi küszöb alatti jövedelemből élőket és a társadalom kirekesztettjeit ahhoz, hogy életüket méltóságban, a társadalom aktív résztvevőiként éljék (7110/10).
 2. A Tanács 2010. november 18-i következtetései a sportról mint az aktív társadalmi befogadás eszközéről és ösztönzőjéről (HL C 326., 2010.12.3., 5. o.).
 3. Közlemény az önkéntesség szerepéről az EU szakpolitikáiban: határokon átnyúló tevékenységek elismerése és ösztönzése az EU-ban (COM(2011) 568 végleges).
 4. A Tanács következtetései a sportban vállalt önkéntes tevékenységeknek az aktív polgári szerepvállalás előmozdításában betöltött szerepéről (HL C 372., 2011.12.20., 24. o.).
 5. A Tanács 2012. december 20-i ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről (HL C 398., 2012.12.22., 1. o.).
 6. A sportra vonatkozó uniós munkaterv (2014–2017) (HL C 183., 2014.6.14., 12. o.).
 7. Sport és testmozgás Az Eurobarométer 412. sz. tematikus felmérése, 2014).
 8. A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Új európai készségfejlesztési program – Közös erővel a humántőke, a foglalkoztatathatóság és a versenyképesség megerősítéséért (10038/16).
 9. A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által 2016. december 9-én elfogadott következtetések az Európai Unió területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról (15312/16).
 10. Együttes nyilatkozat a 2017. évi éves intézményközi programról (15375/16).
 11. Beruházás az európai ifjúságba
 - a) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Befektetés az európai ifjúságba (15420/16).
 - b) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – az Európai Szolidaritási Testület (15421/16).
 12. Expert Group on Human Resources Development and Sport (A sport területén az emberierőforrás-menedzsmenttel foglalkozó szakértői csoport): Recommendations to encourage volunteering in sport, best practices on legal and fiscal mechanisms (Ajánlások a sport területén vállalt önkéntesség előmozdításáról, valamint a jogi és költségvetési mechanizmusokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokról) (2016. december).
 13. European Sport Inclusion Network (ESPIN) - Promoting EQUAL Opportunities of Migrants and Minorities through Volunteering in Sport (Európai hálózat a sport révén történő befogadásért – migránsok és kisebbségek esélyegyenlőségének előmozdítása a sport világában vállalt önkéntesség révén).
 14. COM(2010) 636 végleges: Európai fogyatékoságügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt.
-